

ՄԷՏԱՅԸ

ՀԱԳԸԳԷԹ

ՆՈՒՄԵՐՈ 152 ՃՈՒՄԱԱ ԻՐԹԷՍԻ

ԻՔԻՆՃԻ ՍԷՆԷ

18 ՕԳՈՍՏՈՍ 1871

Սէտայը Հաղըգէթ հափթատա իքի տէֆա եանի չարչէնպիսի վէ ճումաա իրթէսի կիւնէրի պէոյիւք նուսիէ իլէ նէշր օլունաճադ : Պիւր սէնէլլի բէշին օլարադ պիւր լիւրայի Օսմանիյէ : Ալթը այլըղը իւշ պէյաղ Մէճիտիյէ , վէ իւշ այլըղը իքի պէյաղ Մէճիտիյէ տիր , Պէհէր նիւսիւէսի 40 փարա : Թաշրալար իչին բօսթա իւճրէթի զամմ օլունուր : Ապօնէ օլմադ իչին Ղալաթատա էրմէնի Քիլիսէսի սօգաղընտա Ն . 19 իլէ մուրադպամ Սէտայը Հաղըգէթ օտապընա միւրաճաաթ օլունուր : Իլանաթըն պէհէր սըրասը իլք տէֆա 100 փարա , իքինճի տէֆա 60 փարա տըր : Սըղուն նէշրիյաթ իչին սյըրճա բաղարըղ օլունուր :

ԱՍԻԹԱՆԷ 18 ՕԳՈՍՏՈՍ

ՄԻԼԻՅԷ

Թընկըր զատէ Եապէր պէյ է . Քէնախին հիմէմի նազաիյէսի իլէ թարապեա գայրէսինտէ միւճէտտէ . տէն ինչա օլունան իպատէթթանէի տիյանէթ ալամէնին ըէսմի թագաթի . սինի Արիկիա բաթրիզի վէ կաթու . զիկոսու սօգուղունճու Անտոն Պետ . լոս հաղըգէթըրի չըգան բաղար կիւ . նիւ իճրա իլլէյիպ պատէհու Գուտ . տասը շէրիֆ սունմուշ տուր : Ֆրան . սա սէֆիրի Մ . Վօկէ հաղըգէթըրի իլէ Իթալիա վէ Եունան սէֆարէթ . թանէլլի մասլահաթկիւղարըրի , վէ սայիր սիւֆէրա թագըմը , վէ միւ . թէպէրանը վէ միւթէհայիզանը միւ . լէթ վէ տիկէր միլլէթըրին տախի պաղը միւթէպէրանը իշ պու զիյ . նէթտէ հաղըր պուլունմուշլար տըր : Գուտտասը շէրիֆ սունուլտուգտան . սօղրա իւզիւմ օրհնէնկի տախի իճ . լա օլուպ կաթողիկոս հաղըգէթըրի

քէնտի եէաի իլէ հաղըր պուլունան միւշարիլէյ հէվաթէ թէվզի իթ . տիւրտէն սօղրա իպատէթթանէի մէզ . քիւրէնին խարիճինտէ օլան պանտա թագըմը տիկէր թէրաֆտան խընճա խընճ ահալինին պինճէ տիհէնինտէն չըգան ամին սէտայը մէսէրրէթ իի . թիվասը ըէսիտէի թագ սէմա օլունու . զու հալտէ շու աթիտէքի տուա , վէ նութգ իրատ օլմուշ տուր :

Ճէնապը պարիյէֆէրիզէի թէմ . ճիտ վէ թաաղիմի էտա վէ տէր . կեահը իլահիյէլլըրինէ ադսը սալաթ իւ միւնաճաթըմըղը ճէմիյէթլէ իյ . ֆա իթմէք նիյէթի խայրիյէսի , վէ եապէրի լութֆու սամէտանիյէսի ի . լէ պու տէֆա պինա վէ էհեասընա մուվաթֆագ օլունան իշ պու իպա . տէթիսանէի տիյանէթ ալամէնին եէվ . մը մէսուտու թագաթիսինտէ , զըյա . սէլքէպիրի ալէլ սաղիր , քիւլլիւ ի . ֆալը խայրիյէ վէ մէճմուու իմալը սէվապիյէնին մէնպալը միւմթէնի իւլ ինթիզաֆը օլան սայէյի սալթանաթըր սէնիյէյէ մէֆրուզ օլունուղունուղ չիւքրիւ ազիմ վէ չիւքրիւ էպէտի . տէն պէտ իթմէք ճիւմէմիզին հիւ .

սի սահին տէրունի վէ սատագաթ կիւղարիսի օլաուղսնտան , իշպու . ըէսմի թագաթի թէշրիֆէ բաղաթէթ պույուրան միւթէհայիզանը հիյէթըր ուհանիյէ վէ տիւնեէվիյէ վէ ճէ . միյէթըր ալամիյէի տինտարան իլէ պիլ իթթիֆագ մէֆրուզ օլունու . զումուզ էտիյէյի խայրիյէնին թագ . տիմի պարկեահը բապալիւլ ալէմիյ . նէ ըհսպէրիյէթէ իպթիտարը բիւր իթթիսար իլէ սալթէնտաղ օլա . բագ ճիւմէնիզի էտայը ֆէրիզէի տուա վէ միւնաճաթի տապէթ իտէ . ըիմ :

Իմտի Ճէնապը Հագգ վէ Նիլէյ . եաղը մութըղ Գատիչահը Խսկէն . տէրֆէր վէ շահնշահը մէքեարիմ . քիւսթէր , վէլինիմէթը պիմիննէթի . միզ վէլինիմէթը ալէմ Սուլթան Ա . զիզ խան էֆէնտիմիզ հաղըգէթըրի . նի էօմրիւ իգպալը ֆիրալան իլէ կեամիրան վէ մուղաֆֆէրիյէթի տա . յիմիյէ իլէ գալըր շահանէլլըրին մալամալը չէվրէթ ու շան պույուր . սուն : Ամին :

Շահգատէկեանը ճիվանպալի . թան վէսէլաթինի իսմէթ նըշան հա .

ղարածընը կիւլէն ուրաջը նէճա-
պէթէրինսէ տայիմա հուղուրոյ
բիւր սիւրուր իլէ մէսուր իլէյէ,
ամին :

Մէհար իւլեայը սալթանաթ,
կէնճինէյի մէրհամէթ վէ շիփագգաթ
օլան վալիտէ Սուլթան ալիյէթիւլ-
շան էֆէնտիմիզ հազրէթէրինի էք-
տարը քէֆիյէտէն մասունէ, վէ հէր
չէնտ պէհճէթը գալպ իլէ տիւ շատ
պոյսուրու պէհհամէթը ալիյէթէրինի
պիլճիւմէ իպատուլլաի հազգլէ-
րինսէ սայէտար իլէյէ : Ամին :

Վիւքէլայը սալթանաթը սէնիյէ-
յի ումուրու մուհիմէթէրինսէ հէր
տէմ մուվաֆֆագիյէթլէ ֆէյլէապ,
վէ հիմէմ վէ մէսաիի ասաֆանէլէ-
րինի միւլթիւ միլլէթ հազգլէնտա
միւսմիր իտէրէք մազհարիյէթը թէ-
վէճհիւհիւ Շահանէ վէ նաիլիյէթը
իլթիֆաթը միւլթիւքանէտէ պէրաէ-
վամ իլէյէ : Ամին :

Պա խուսուս հիքմէթը ըէպպա-
նիլէտէն զուհուրունա էզ ճան ու
տիւ մանթաղըր օլտուղումուզ իւզ-
րէ իպգայը սուլճ ու սալաճ վէ ի-
ատէյի ասայիլի գատիմէյի միլիյէմի-
զին պիւր ան էվվէլ հիւսնիւ հուսու-
լի իլէ ճիւմէթիւզի մէսուր վէ գու-
լուպու Ս.ճիզանէմիզի բիւր սուրուր
իլէյէ : Ամին :

Վէլհասըլ քեաֆֆէյի իֆալմը-
ղըն միւլթէհայը մագսէտի, թէմ-
ճիտի հազրէթ զէվիւլճէլալ օլուպ,
ֆէյլ իւ պէրէքեաթը բահմանիպլ
բահի միյնէ նայիլիյէթլէ ճիւմէթիւզ
ճիհանէյնտէ մէսուր օլալըմ, ամին :

Իշպուլ տուա իլէ վէ. նութգուն
խիթամընտա « պահպանիչ առասը
իլէ ճիւմէթ ճէմիյէթ բաթրիքի միւ-
շարիլէյհ հազրէթէրինին թէպէր-
րիւքեաթ, վէ թէմէնիյաթը ըու-
հանիյէսինէ մազճար օլտուղտան
սօղրա սաղըլմըլ վէ միւշարիլէյհ
հալէր պէյ էֆէնտի հազրէթէրի

միլլէթիմիզին խանէտանը շէհրէթ-
իւնվանընտան պաղը զէվաթը միւ-
թէպէրան հաղըր պուլունտուգլարը
հալտէ բաթրիքի միւշարիլէյհ միւ-
քէմմէլ պիւր զիյաֆէթ քէշիտէ իթ-
միշ տիր :

Թ Ո Ւ Ր Ք Ի Ս.

ՇԱՄՄԱՐ ԳԱՊԵԼԵՍԻ

Մէմալիքի մահրուսէի Շահա-
նէնին Շարգ գըթաւընտա իքի ճինս
սէքէնէ օլուպ, պիւրի միւթէգայիտ,
տիկէրի տէ սէրսէրի :

Սէրսէրի օլան գապայիլ ճինս
ճինս տիր, պուլնլարըն իշինսէ էն
մէթինլէրի ֆիւրտ իլէ Ս.բապ գա-
պայիլի տիր քի, վաղըթ վաղըթ
հիւքիւմէթի սէնիյէյէ թաճիլիք
վէրմէտէ տիրլէր :

Պու ալալըգ Արապ գապայի-
լինտէն Շամմար գապիլէսի տէվլէ-
թէ գարչը իսեան իթմէքտէ օլտու-
ղունտան զազէթամըղըն գրապթընա
ըաղպէթ պուլուրան զէվաթ իշին
մէզբիւր գապիլէ հազգլէնտա պաղը
թաֆսիլթա կիրիշմէմիզ լուզում
կէօրիւլմիւշ տիր :

Շամմարլար Պէտէվի ճինսին-
տէն օլուպ պուլնտան էլլի սէնէ ագ-
տէմ Նէճ թարտֆլարընտան հիճ-
րէթ իտէրէք Տիյարպէքիւր վիլայէ-
թի սահրալարընտա տալարլարը ի-
լէ սէրսէրի կէզմէտէ տիրլէր : Լի-
սանլէրի Արէպի տիր, զայէթ ճէն-
կեալէր վէ զայէթ գուվլէթիւ պիւր
գապիլէ տիր քի, վաղըթ վաղըթ
հիւքիւմէթի սէնիյէյէ հարալմ ի-
տէրէք, իսեանէ գըյամ իթմէք իւ-
թէյէն տիկէր գապայիլի տայիլէի
իթաթտա թուլթմուշար տըր :
Պուլնլարըն սյըր շէլիլէրի, վէ պէօ-
յիւքլէրի վար տըր քի հէր խուսուս-

տա օնլարա իթաթ, վէ ինգըյան
իտէրլէր : Պաշարը Ապտիւլ ֆէրիմ
իլէ Ապտիւլ Քէսապ տըր քի պու-
կիւն մուհարրիքի ֆէստա օլուպ
Շամմարլարը տաղարտան տաղա սիւ-
րիւքլէյէրէք եաղմա վէ թալան, վէ
զուլմ, ճէվը վէ գալթալ իճրա իթ-
աիրմէքտէ տիրլէր : Պուլնլար հիւքիւ-
մէթի սէնիյէյէ ալա վէրկի իթա
իթմէզլէր, եալընըգ իւշ տէօրթ պին
մըգտարըն ապաքիւր վէրիւրլէր քի, օ
ճիվարլարըն օվալարընը վէ պայըր-
լարընը էյիճէ թանլարըգլարը վէ գալ-
կայա ալըլըգ օլտուգլարըն իշին տի-
կէր գապաիլէ մուգալէմէթ իթմէ-
տէ պիւրինճի տիրլէր : Պուլնտան գըրգ
սէնէ ագտէմ Աճէմլէր Իրաղըն իւ-
զէրինէ հիւճմ իտիւպ, Պաղտատա
տօղրու եիւրիւտիւքլէրինսէ, վալիի
վիլայէթ Շամմարլարըն իմոտատա կէլ-
մէլէրինէ մուլթաղըր օլմայըպ, Ս-
ճէմլէրէ գարչը կիթաի իսէ տէ,
տիւշմէնին քէսրէթինտէն մաղլուպ
գալըպ ըուճու իթաիյի էսնատէ,
Շամմար իւթէ կէշիպ շէլիլէրինին
թաիլթը գօմանտաւընտա Աճէմլէ-
րի գըրըպ տէօրիւքտէն մատա,
մէմալիքի մահրուսէյի շահանէնին
տընօրլարընտան իիւրաճ իթտիլէր :

Իշթէ պու կիւն հիւքիւմէթի
սէնիյէյէ գարչը իսիանէ գըյամ ի-
տէն գապիլէ պու սուր. Պու իիւ-
թիլալէ նէ սէպէպիլէթ վէրիլմիւշ օլ-
տուղու պէօյլէճէ ըիվայէթ օլու-
նուր :

Շամմարլար եէեէճէք թարա-
ֆընտան գըթլըպ տիւշաիւքլէրին-
տէն Պաղտատըն էթրաֆընտա պու-
լուսան օվալարա կէշիպ շատըրլարը
գուրմուշար, վէ օ ճիվարլարտա օ-
լան գայրէլէրտէն պուղտայ վէ բի-
րինճ ալըպ եէրինէ հաբաղը, վէ
սարը եաղ վէրմէլէրինէ վալիի վի-
լայէթաէն ըուխտթ իսթէմիլլէր ի-
սէ տէ միւշարիլէյհ պիլլէրէ նամա-
լիւմ օլան պաղը էսպապէ մէսին

մաթըւ պարընը դապոււ իթմէյիպ Պէտիվի ճինսինտէն պիր շէխին իր սախի իլէ ատըրլարընը թօբլայրպ Պաղտատ հալալէսինի թէրք իթմէյէրինի էմր իթմիշ տիր: Հաթտա կէօղլէրինի գօրգուտուպ պիր ան էվլէլ տէֆ օլուպ կիթմէյէրի իշին պիր գաչ պէօլիւք ասքէր տախի կէօնտէրիւիշ, վէ դայէթ միւթիւ օլմատըղլարը հալտէ ճէպրէն հարաքէթ իտէճէյինի պու եօլ իլէ մէզքիւր դապիլէյէ աղնաթմըշ տըր:

Շամմարլար միւթիւ օլուպ մալ ու մէլալ, վէ տիկէր էշեալէրինի տէվէլէրէ եիւքէտիրլէր, վէ գարը օլուգ, չօծուղլարը շէհիրտէն իրագլանտըղլարը հալտէ քէնտիլէրի աթլարընա բաքիպէն Պաղտատըն էթրտփընտա օլան մահալլէրէ տուխուլ, վէ եաղմա, վէ թալան իթտիքտէն սօղրա Տէճլիսին տէրէլէրինէ էնիպ եօլլարը իւթիւնտէ հէր նէյէ քի թէոտտաիւֆ իթտիլէր իտէ նէվպուպարէթ իտիպ, չայիր չիմէն, վէ պուղտայ թարլալարընա վարընճալադատար իհրապ իտէրլէր: Մուսուլուն գալէսի մէթին, վէ սէքէնէլէրի տախի բէք չօգօլտուղլանտան, մէղքիւր շէհիրէ իլիշիք վէրէմէյիպ Քիւրտիսթանըն հէմ հուտուտ գասապլարը եիւզրէ տէօքիւլտիլէր, վէ ճէպիլէյի տախի տուխուլ իտէրլէր, Անիւլ թապիլ օլունան տիկէր արապ գապէլէսի քի Շամմարլար իլէ տայմա խուսուլմէթտէ տիրլէր, պուլնարտան ճէսարէթ ալըպ Շամթարաֆլարընտա օլան գայրէ, վէ գասապլարա հիւճմ, վէ նէվպուղարէթ էթմէյէ գըյամ իտէրլէր: Շամմարլարը տայրէյի իթաաթա տախիլ իթմէք իլին օլտուլու հիւմալին գօմանտանը իամայիլ բաշա հաղրէթլէրի արգալարընտան գօվալամատա իտէ տէ, օնլարըն թէքրար Պաղտատ թարաֆլարընա տօղրու

րուճու իթտիքէրի բիվայէթ օլունմատա տըր:

Պու կիւն շարատը սահիհ տիր քի մէմալիքի մահրուղէի շահանէնին շարգ գըթասընտա օլան միւլթէգայիտ սէքէնէլէրէ քարլը սէրսէրի կէզէն գապայիլ հիւճմ իտիպ պիշարէ ահալլէյէ հէր թիւրիւ զաւար ու զիան իթմէքտէ տիրլէր, Պու սէպէպտէն տօլայր հիւքիւմէթի սէնիլէ պու Պէտէվիլէրին պիր ան էվլէլ զապթ օլմալէրի իլէ ասայիշի հալին քեամիլէն իպգասը խուսուսինէ հիւմէթ պուլուրմատա տըր:

ԱՀՎԱԼԸ ԱԼԷՄԱՆԵՍ.

Մէճմուայը հալատիս զաղէթասը Ալէմանեատա ճէրեան իտէն լայէթթէլիք մատտէսի կէօյա Հարգլը կիւրուհինէ պիր եալտըմ օլապիլի կիպի Տօլինկէրին նէ գատար եաղտըղը եալան վէ եաղընշ պահսլարը վար իտէ տէրճ իտիպ միլլէթէ նէշը ու իլան իթմէտէն ֆախր իտէր: Պու պիր գաչ տէֆա թէքէրիւր էյլէտիկինաէ, մատտէնին սըհհէթի հալի մուղայիլ օլտուղլունու պիղլէր տախի տիր գաչ տէֆա թէյքիտ իթտիք իտէք տէ, Սէտայը հաղըգէթէ միւղայրու հաղգ իթիպար օլմայաճաղընը միւպէյիւն սիւրէթի զահիւրէաէ պիր բօլիթիգա իթթիխազ օլունտուղլունտան պու տէֆտմէղքիւր զաղէթանըն աղընըն բայընը լայէթթիլիկէ տիւշմէն օլան Զար տըր Պօոֆօր զաղէթասը իլէ վէրմէյէ միւթթէլիթ օլուրսւղ: Իշթէ զաղէթայը մէղքիւրիւն ահվալը Ալէմանեա հաղգընտա գալէմէ ալտըղը պահօրն թէրճիւմէյի խիւլաստար:

Բրուսիա հիւքիւմէթի լաէթիլիկէ գարը միւտալմէթ իթմէյէ

գարար վէրմիշ իքէն, պիրտէն պիրէտուրուպ, մէղքիւր մատտէյէ թէրաֆիլիթ օլանլարը գօվալամատա թէնիլիլէ քէքար էյլէտի:

Պաղը զաղէթալէրին գալիլինճէ Բաբա հաղրէթլէրինին իրայէ էյլէտիլի պիր նութգ պու թէպէտմիւլաթա սէպէպ օլմուշ տուր: Մէղքիւր նութքու ճէրմանիա նամ գալթօլիք զաղէթասը տէրճ իթմիշ տիր: Տօղուղլունճու Պիոս Բաբա հաղրէթլէրի տէր քի, «Քաթօլիք Ալէմանէլար հաղգընտա պիր աղ աահա հաղգըն տալրանըլմատընը արպիւ իտէրիմ: Պիղմարգ կիպի պիր զալթըն եէնի իմէրաթօրլուգտա հօշնուտուղլուղա սէպէպ օլմայաճաղընա իւմիւտ իտէրիմ, չիւնքիւպու իմէրաթօրլուղուն տալտար իլին իարիճտէն օլան սուլճ ու սալաշըն իղթիգա իթտիլի միւսիւլլիտտիլի աալիլին աալի էլլէմ օլտուղլու շիւրհէտէն միւսթաղիսի աիր: Քաթօլիքլէր վէ բրօթէթանէլար եան պէ եան միրտանէ մուսահարէպէտէ պուլունուպ իմէրաթօրա այիտ օլանը իմէրաթօրա պիրլիքտէ վէրտիլէր: Մ. Պիղմարգ տէօլլէթինէ պէօյիւք պիր իւրղմէթ իթմիշ սայըլըր բտը էկէր եալընը Ալլահա, վէ մէզհէպինէ իմանլէրի օլան զալթլարըն հէր նէվի ֆէտաքէտըլըղա միւնթաղըր օլաճաղլարընը թէրիտաթըր իթսէ իտի: Մէզհէպ թաշըյանտա զամիր օլուր, զամիրսիղ քիշիտէ վէթանքէրվէր օլամաղ: Ինսան թէվարիի իլէ աղլ ու տիւրայէթ քէոպ իթտիլինտէ թէվալրիս տահա չըգան ոէնէ պիղէ էօյրէթաի քի Ալլահա ինանմայան մահքիւմ տիր: Իճէլ վէրմէյէ միւրատ իտէն Ալլահ իլքին քէօր իտէր: Նասիհաթա միւսթաճ օլանլարա, գաղէպ վէրմէզաէն սւմա

“ Ըրգ քի ինթիրաթը իւրհայտին
“ քերէմ ու ինայէթ պուլուրուր :

Օլապիլիքի քի պու նուլթը Պէրլին
գապինէթօսունա թէսիր իթմիշ օլ-
տուն , ֆազաթ բօլթիգաննն պիր
գալ կիւնաէն պէրու միւշատէ օ-
լունան թէպտիլինէ պու նուլթըն
սէպէպ օլմուշ օլտուղու շիւքհէլի
տիր : Բօլթիգաննն պէօլէ թէրս
տէօնմէսի : սաֆի բուհանի սըֆաթը
իլէ մուլթաարֆ օլան պիր մատտէ
յէ տէօլլէթ միւտախէլէ իթտիկի
սիւրէթտէ իլէրուտէ կիրէֆթար օ-
լաճաղը թէհիլթէլէրէ համլ օլուն-
մատա տըր :

Մէարիֆ նազըրը Մ . Միւհէ-
րին իթթիլաղ իյլէտիյի սօն թէտա-
պիրի շէտիտէ հիւքիւմէթի ճիսմա-
նէյի պու միւշքիւլ հալէ կիրիֆթար
իտէճէթ իտի , օնուն իշին վազթըն
տա հիսս օլունտու քի սիւլիւք իտի-
լէն թարիգ եաղնըշ օլտուղունտան
թէպտիլ օլմալը տըր :

Բէսմի զաղէթալէր հիւքիւմէթին
պու միւսիլլա բուհանի մատտէլէրէ
պունտան պէօլէ միւտախէլէ իթմէ-
տէն սաղընաճաղը մուգարէր օլտու-
ղունու խապէր վէրմէտէ տիրէր :
Պունուն սէպէպի տէ շու օլույօր քի
լայէթիլիկէ գարըզ գըյամ իտէն
Քաթօլիքլէրին էսամէսի փէք ճիւ-
ղիւ իմիշ : “ Կաղէթ տը Սըհնէր ”
հաղար քի “ Լայէթիլիկէ գարըզ
“ քաթօլիքլէր պէյնիտէ զուհուր
“ իտէն ղիլլ ու գալ էհէմիլիլէթէ
“ առա շայան օլմայուպ ճիւղիւ պիր
“ շէյ օլտուղունտան քիլիսէ իլէ հիւ-
“ քիւմէթ պէյնիտէ եէնի գարար-
“ լարըն աղտ օլունմաարնա էլղէմի-
“ յէթի ևօգ տուր : “ Կաղէթ տը
“ լԱլէմանեը աիւ Նօրտ ” տա եա-
“ զար քի , Լայէթիլիկէ գարըզ շը-
“ զանլարըն էսամէսի փէք ճիւղիւ
“ նէվիւնաէն աիր : ”

Նիմ բէսմի զաղէթալէրաէ հա

քէզա :

Շիրտի Մէմուայա տէրիզ քի
պունտան պէօլլէ Տօլինկէր շունու
եաղմըշ : շու մէճլիսի աղտ իթմիշ ,
շունու թէգքիր էյլէմիշ , կիպի լաֆ-
լարը իսթէտիկի գատար գալէմին
ուճունտան էքսիկ իթմէսին : Պու
կիւն Ալէմանեա քաթօլիքլէրի պու
մէսէլէտէն տօլայը սուլս սալահ-
տա տըրլար : հիւքիւմէթ միւտախէլէ
իթմէքտէն մատա գաթօլիքլէրին
իթիգատընա հէմ բայէթ իտէճէթ ,
հէմ ասիլէրի բուհանի հիւքիւմէթ
ճէրհ իթտիկիւնտէ քէնտի տէ ճէրհ
իտիպ Քաթօլիք տտո իթմէյէճէթ :
Օն տօղուզ միլիօն Քաթօլիքլէրի Տօ-
լինկէր կիպի նէֆսանիլիլէթի - վէ
իլմի իւրհայտէն պէխապէր պիր ա-
սիյէ գուրպան իտէճէթ գատար Բը-
րուսիա հիւքիւմէթինննէ ճէսարէ-
թի վար , նէ տէ հիւքիւմ : Տախիլի
մուհարէպէ իլէ պու իշին թէսվիլի
օլաճաղը Պէրլին գապինէթօսու
թարաֆընտան թէֆհիմ զըլընտըզ-
աա թէպտիլի էֆքեար էյլէմէյէ
մէճպուրիլիլէ հասըլ օլմուշ տուր :

ԼՍՊԱՊԸ ՍԱՀԻՀԷ ՎԷ ԱՍԼԻ ՅԷՅԻ ՄՈՒՀԱՐԷՊԷ

151 Ինճ Զոհրոտի գաղտ :

Պու պէյաննամէյէ իքի թիւր-
լիւ մանա վէրիլմէքտէ տիր , պաղը-
լարընն գալիլինճէ պու պէյաննամէ-
նին միւրատ սուհլու առայիշին իպ-
գասը իտի , վէ սայրէլէրինն հիւք
միւնճէ տալի պու եօլա Բրուսիա-
նըն քիպրինէ տօղունաճաղ տէրէ-
ճէտէ պիր թէհտիտ իտիւպ միւրատ
պիր մուհարէպէ բէյտա իթմէք ի-
տի : էվիլէրի մանա հաղընտա Լօրտ
Լայնա շէօլլէճէ շահատէթ իթմիշ

տիր : Իմքերաթօր վէ մինիսթրօլա-
րընն մուհարէպէ արղիւսիւնտէ
պուլունտուղլարընն առա մէմուլ իթ-
մէմ :

Վէ քէզա լօրտ Կրանվիլ տալի
Խնկիլթէրա հիւքիւմէթի իմքերա-
թօրինն միւրատ ու մագսէտի մու-
հարէպէ օլմատըղընա քէմաքեան
իսքեաթ օլմուշ տուր : 1827 սէնէսի
էսնաարնտա Մ . Գանինկ Բօրթուկալ
ճանիպինէ սէվքի առաքիր իյլէտիկի
ղէման մէշհուր պիր նուլթգ իրատ
իյլէտիլինտէ խիւսէմասը Մ . Գա-
նինկ մէյտան օգույօր , էֆքեարը
մուհարէպէ սահիլէնտի տէյիւ պաղ-
լըշտըզլարընտա պունտան պիր աղ
տահա գարալը սէօլլէմիշ օլտայըտըմ
մուհարէպէյէ մանի օլաճաղ եէրտէ
առէթա տալիլթ իթմիշ օլտուղուն-
տէյու ճէվապ վէրմիշ տիր : Ֆիլհա-
զըգէ տալի մուհարէպէ վուգու
պուլմատը : Քէզալիք Խնկիլթէրա-
նըն բէիսի վիւքէլասը Բուսիա սէ-
ֆիրինն զաղապըն թէսքին վէ
թաթմին իյլէմէքլիլէ սայ ու զայրէթ
իթմէսի իլէ թէտրիճի մուհարէպէ-
յէ պուլալըտը իսէ տէ էկէր Բու-
սիա իմքերաթօրու Խնկիլթէրա բէ-
իսի վիւքէլասընն միւթալաթը
հաղընտա էֆքեարը սայիքէյէ զա-
հիպ օլմասա իտի , մուհարէպէ վու-
գու պուլմալ իտուկիլին շիմտի ֆէրք
իթտիք :

Պու ճիհէթլէ տիւք տը Կրա-
մօնուն պէօլլէ գօլայճա աղնալըլը
պիր պէյաննամէ իյլէմէսի սուհլուն
իպգասը նէթիճէյի հասէնէսի իշիւն
օլտուղու զանն ու թահմին օլուն-
մաղմը :

Մուախիսարէն Ֆրանսա հիւքիւ-
մէթի Պէրլին գապինէթօսունա պիլ
միւրաճաթ Հօհէնյօլէրինն ինթի-
խապը հաղընտա օլան բէյինտէն
իմթինա իյլէմէսիլի թալէպ իյլէտի-
լինտէ , Պէրլին գապինէթօսու թէ-

բաժնետան ճէվապէն պու իշին քէն-
տիւթընէ ասլա ալիա օլմայուպ հաթ-
թա գաթան քէնտուլէրինի իշթիզալ
իթմէտիլինի, վէ պուլնտան մաստա
պիր ճէվապ իթա իտէմէյէճէյինի
արզ ու պէյան իթտիլինտէ Ֆրանսա
քէնտի սէֆիրի Մ. Պէնէտէթթի-
յէ, Էմսէ պիլ ազիմէ, Բըրուսիա
գըրալը իլէ մախսուսէն միւլապաթ
իլլէմէսինի էմր ու թէնպիւհ իտիւպ,
անըն վասէթասը իլէ բրէնս տը Հօ-
հէնցօլէրնին Սպանեա հիւքիւմտար-
լըզընտան Ֆարիս օլմասը հազգընտա
գրալ թէրաֆընտան էմր իթա օլու-
նաճաղընը միւպէյիին իսթիհալը
վատ իլլէյէճէք իտի, չիւնքի բրէն-
սէ վազը օլան թէքիլիի գապուլ
իթմէսի զըմընտա Բրուսիա գրալը
թարաֆընտան բուխսաթը մախսուսէ
վազը օլուդուսու Ֆրանսա տէվլէ-
թի ֆէհմ իթմիշ իտի:

Պու ինթիխապ մատտէսի, Էա-
լընըզ Բրուսիա գրալը թէրաֆընտան
իճրա օլունմուշիտիկի կիպի, պու-
նուն իպթալը իսէ մահզա գրալ Կիյ-
նօմուն էմրինէ մէնութ օլտուդունու
Ֆրանսա տէվլէթի պիլ միւլահազա
պիրլէ, սէֆիրինէ Բրուսիա գրալը ի-
լէ միւնֆէրիտէն կէօրիւշմէյինի էմր
վէ բրէնս իլէ հէր նէ վէճհ իլէ օ-
լուրա օլուն միւլապաթը վէ մինա-
սիպաթը մէն իլլէտի: Քօնթ Պէնէ-
տէթթի տախի համիլ օլտուդու մա-
լիմաթը, Պարօն Վէրթէրէ իֆատէ
իլլէյիւպ, ճարի օլան միւլապէրա-
թը տախի: մաթպուլու մուֆախսա-
մընա թէպիլիլ իլլէտի:

Ֆրանսա սէֆիրի, Պարօն Վէր-
թէր իլէ միւլապաթտան սօլրա,
թէմմուզ սօգուդունճու կիւնիւ, Բը-
րուսիա գրալը թէրաֆընտան գա-
պուլ օլունտու: Մ. Պէնէտէթթիին
իլվայէթինէ նազարէն, հէր նէ գա-
տար գրալ հազրէթէրինին, սատա-
գաթ, տիրայէթ, վէ համիլէթէրի

իզթիզասընճա, բրէնսէ Սպանեա
հիւքիւմէթինտէն վաղ կէշմէսի հազ-
գընտա նասիհաթ իթա իլլէմէսի արզ
ու պէյան օլունմուշ իսէ տէ, գրալ
քէնտի թաալիւքիւ պուլունան զէ-
վաթըն, իլլէրինէ գարըշմազըզ-
տան գաթիէն իմթինա իլլէտիկինի
պէյան իթմիշ տիր:

Իքի կիւն սօղրա, տիկէր պիր
միւլապաթ տահա վուգու պուլուպ,
պու տէֆա տախի, սէֆիրի միւ-
շարիլէյ, բրէնսին վաղ կէշմէսի ի-
չիւն, գրալ թէրաֆընտան ճէլպ օ-
լունաճազ իտուկինի, քէնտի հիւ-
քիւմէթինէ պէյան օլունմասընը հա-
վի, իսթիլիհամը միւսաստէ իթմիշ
իսէ տէ, գրալ սապըզը վէճհ իւզըն-
ըսրար իտէրէք քէնտի թէրաֆընտան
բրէնսէ պուլմիսիլիւ պիր թէքիլի
օլունմասը մուհալ օլտուդունու էքի-
տէն պէյան իլլէմիշ տիր:

Միւլապէրաթըն պու մէրքէզէ
վիսուլինէ տէկին գօնթ Պէնէտէթ-
թիինին քէնտի թէլէկրաֆիլէրինտէն
տախի միւլաթէպան օլտուդու վէճհ
իւզըն գրալ թէրաֆընտան հիշ պիր
միւսաստէյէ նալիլ օլամամըշ իտուկի
աշիքնար օլուպ, պունուն սըհէթի
գրալըն էմրի մուճիպինճէ գալլէմէ
ալընան մէմօրանտու մլարտան տախի
սուրէթը զահիրէտէ իսպաթ օլու-
նապիլիլ:

Թէմմուզուն օն իիինճի կիւնիւ
Ֆրանսա խարիճիլէ նազըրը Բարիզ-
տէ պուլունան Սպանեա սէֆիրին-
տէն բրէնս Լէօրօլտուն պիրատէրի,
բրէնս Սնթուան մախսումունունին-
թիխապընը կէրի ալմըշ օլտուդու-
նուն խապէրինի ալարազ, պու խա-
պէրի ալարազ, գօնթ Պէնէտէթթի-
յէ, պա թէլէկրաֆի իշար իլլէտի,
վէ օ վազըթա գատար, գրալ թէ-
րաֆընտան հիշ պիր մաթլուպուն
գապուլ օլունմատըզընը տախի պիւ-
տիլի հալաէ, շունու տախի իլալէ

իլլէմիշ տիր, Էանի իշ պու խուսու-
սուն թէքմիլի իչիւն, Բրուսիա գը-
րալը տախի, հէմէֆընար օլուպ,
պունտան պէօլլէ պու ինթիխապա
միւսաստէ իթմէյէճէյինի մուսատ-
տազ Ֆրանսա տէվլէթինի թէէ-
մին իլլէսին, պունու գրալ հազրէթ-
լէրինտէն մաթլուպ իտինիլ, քէն-
տիսինին պիր էֆգէարը խաֆիյէսի
օլմատըզի հալաէ, գապուլ իտէճէյի
մէմուլ օլունուր: Քրալա շունու տա-
խի թէպիլիլ իտին քի, պու մաթ-
լուպունմուզ հիշ պիր վէճհ իլէ, մէ-
գատիտի մախսուսէյէ միւլաթէնիտ
մուհարէպէ արզիւսի օլունմայուպ
հաթթա մուճիտի պուլունմատըզը-
մըզ պիր նէվի միւշքիլաթըն լայըզ-
լը վէճհ իւզըն, հալլ օլմասընա
ղայրէթ իտէյօրուղ:

Պու սըրատա շունու տախի
պիլմէք էմրի միւհիմմ տիրքի, թա-
լիմաթը մէզպուրէ Մ. Պէնէտէթ-
թիլլէ իրալ օլունճայա տէկին, գը-
րալ հէր նէվի թէվաուիթտէն իսմ-
թինա իլլէմէքտէ օլտուդու հալաէ,
իլլէրիսի իչիւն պիր թէէմինաթ
մաթլուպու խուսուսի իսէ, Բրուսիա
գրալընըն ճէմիլ միւսաիտաթընտան
մուգատտէմ վուգու պուլմուշ իտի:
Պու մատտէ զիյատէսինճէ շայան
սըզգաթ տըր, վէ հէր խուսուստա,
վէ հէր թէրաֆտան հիւքիւմէթի
իմրէրաթօրիլլէ, թահմիլ օլունան
թէօհմէթին էն ալիմի տախի պու-
տուր:

Յիլ վազը օլ տէրէճէյէ գատար
գաթի մուամէլլէյէ գարալը վէրմիշ
իտի քի, մէվգըլի մաթլուպընա վատ
օլուր օլմազ, հէման տիկէր պիր
մաթլուպ իսթիլիալինէ գալըշտը:

Պիլլէր պէր վէճհի մէշու-
վուգուաթը պիւս իսմ օլարապ,
Էալընըզ պիր Էսկի տիրօմաթ նա-
մը իլէ գալէմէ ալընմըշ պիր բէսա-
լէտէն տիւզ ու իսթիլարէ իտէրիլ:

Ի հետևի մեղադրութե միւսեցիքի տէր՝
ի թմիշ օլտուղու միւղաքէրաթէ,
հէր հալտէ էթրափլընա աշնա
տըր :

Հէր նէ գատար իշէր պու րատ-
տէտէ իտէ տէ, խիկէր թէրափտան
տախի դօնթ Պէնէտէթի ճէրեան
իտէն միւղաքէրաթէ, սիւրէթի սա-
իրէտէ ըրվայէթ իտէր : Մուսայի-
լէյհ գօնթուն ըրվայէթի քէնտուսի,
րէսալէի մեղադրութե միւսեցիքի մի-
սիլիւ իսմի նամալիւմ օլմասընըն
հատէպի իլէ : տաշա զիյառէ գարի-
նը սրէնէթ օլտուղու աշիքէար տըր :
Գօնթ տը Պէնէտէթի, շու վէճհ
իլէ սէյլէր : Բրէնա Անթուն մախ-
տուսինին սանտալիի հիւքիւմէթտէն
ֆարիզ վէ թարիզ օլտուղունու :
Մատրիտ դասիկէթօտունա պէյան
կյլէմիշ օլուպ, Բրուսիա գրալը տա-
խի, խուսուսի մէղքիւրի, պանա պիւ
իշար, քէնտուսի քէյիսի սիլիլէ օլ-
մասը մինասիպէթի իլէ, պու խու-
սուստա հիւսնիւ ըրվասընըն վագը
օլտուղունու, Բարէգէ թէպլիզ կյլէ-
մէմի, պիլտիրմէք իսթէտիլինի պէ-
յան վէ պու պապտէ միւսաստէ կյ-
լէմիշ տիր, Հալ պու քի պիլզէրէ
իթա օլունան միւսատէտաթէ տախի,
Բարիստէ գանաաթ իտիլմէյիպ, թա-
լիմաթը ճէտիտէյի սաիրէ իրսալինէ
միւսաշըրէթ օլունտու :

Պու մէրքէզտէ, պալատէ զիք-
րի սէպգաթ իտէն ըրտալէնին շամիւ
օլտուղու միւսպահիս իլէ Մ. Պէնէ-
տէթիինին շահատէթի, քէմաքիան
հէկտիկէրինէ նագըս տըր : Միւսի-
լիֆի մէրգում տէր քի, իլէրիսի ի-
շիւն պիր թէմինաթ իսթիհասալի
զըմնընտա թալիմաթ իրալ օլուն-
տուղու զէմանէ տէկին, Բրուսիա
գրալը թէրափընտան հիշ պիր տիւր-
լիւ միւսաստիյէ միւսպիֆադ օլու-
նամալը ըտը : վէ սէֆիր տախի,
Հէրզի գրալ թէրափընտան պաղը

կէօնա միւսատէտաթ իճրա քիւնա-
խէ տէ, պուսուսի իլէ իգթիֆա օ-
լունապալ ամթլոնպաթէ ճէտիպէ
արզ օլունապալ իւղրէ, քէնտուսինէ
հէնի թալիմաթլար իրալ օլունա-
լտուղունա պէյան իտէր :

Պու իքի նէվ շահատէթտէն
գանղընըն սահիհ օլտուղունու,
զահիլէ իրաւ իլէմէք, բէք միւշ-
քիւ օլապ, սիր իւշիւնճիւյէ միւ-
րաճաաթ ծաւնմամը օլալտի, բի-
վայէթը մէգքիւրէնին սըհէթի պի-
լինէմէզ իտի, հալ պու քի էմստէ
ճարի օլան վուգուաթը շամիւ, վէ
գըպըն հիւսնիւ ըրվա վէ էմրիմալի-
սուսի իլէ, մուհարրէր վէ մէվճուտ
օլան մէմօրանտում իլէ վէ գըպը
եալէքըրինտէն պիլքիւնին թագ-
րիւ վէ շէհատէթի տախի ետիմիզ-
տէ մէվճուտ պուլունտուղունա-
պու իքի էվրադ սայէսինտէ գօնթ
Պէնէտէթի շէհատէթինին, տաշի
սըհէթի, հիւքմ օլունապիլիւ :

Մէղքէր Մէմօրանտում տէրու-
նինտէ շէյլէճէ իֆատէ վէ պէյան
օլունապալ տուր :

Մահալը թէմիւղուն, օն իւ-
շիւնճիւ կիւնիւ, գրալ էմստէ քէսթ
ու կիւղար իթմէքտէ իքէն Գօլօն-
եա զալէթապընն ֆէվգէլատէ օլա-
րադ թապ ու նէշր օլունապալ օլան
պիր նուսիսինի Ֆրանսա սէֆիրի-
նէ իթա կյլէտի : Վարադայը մէզ-
պուրէ տէքպէնիտէ Սիկմարինկէն-
տէն պու խուսուստա պիր թէլէզ-
րաֆ, էլան ախզ իթմէմիշ օլտու-
ղունու, վէ հէր տաղիգէ պունա
տայիր պիր թէլէզրաֆա մունթաղըր
օլտուղունու, իլալէի մէզալ կյլէմիշ
տիր, Գօնթ Պէնէտէթի էվվէրի
կիւն Բարիզտէն պու մահալտէ պիր
գըթա թէլէզրաֆ ախզ կյլէմիշ օլ-
տուղունու ճէվապ կյլէմիշ տիր :

Պու վէճհ իլէ, գրալ միւնա-
լաա քեամիլէն թէսքին վէ թէսլի-

յէրէգիր օլունապալ տուր գըյապըն-
տա իքէն, նակէհան Ֆրանսալ սէ-
ֆիրի մէմուլին զայըր օլարադ, շա-
յէտ իլէրուտէ հիւնէ իշ պու նիլէթէ
մէյլ օլունապալ, գրալ թէրափըն-
տան հիւսնիւ ըրվա իպրազ օլունա-
մասընը, թէքիլի իլէ պու պապտէ
զրալտան վատ թալէպ կյլէմիշ տիր :

Կէրէք գօնթ Պէնէտէթիինին
խուսուսի թէլէզրաֆնամէլէր իլէ վէ
կէրէք ընպալէի մէշրուհէնին մաալի
իլէ մութապըզ օլան գրալըն ըրվա-
եալթը սահիհ իտէ, հիւքիւմէթը իմ-
բէրաթօրիլէնին, գրալ թէրափըն-
տան իպրազ օլունան միւսալտաթը
զայըր քեամիլ տուտ իտէրէք, Ֆրան-
սա հիւքիւմէթինին էզմիէի աթի-
եէնիզ, թէքիլիֆաթը ճէտիտէ արզ
օլունապալ տուր տէյու, սէֆիրի մու-
մայիլէյին ֆէվգէլատէ իտտաաաա
պուլունմասընա, նէ տէրէճէյէ գը-
տար իթիմաա օլունապիլիւ :

Չունքի սէֆիր պիրինճի թէք-
լիֆին իճրապընը միւշաաաա իտէր
իթմէզ, սաիրէի թէքիլիֆաթը ճէ-
ման վագըթ զայպ իթմէմէքսիզին,
գրալ հաղրէթլէրինէ արզ ու թէպ-
լիզ կյլէմիշ տիր :

Միւսիւ Պէնէտէթիինին պու
տէրէճէ միւստէթը գալիլէ զար-
ֆընտա թէքիլիֆաթըն իճրապընը,
քէնտի հիւքիւմէթինէ պէյան իլէ,
խարիճիլէ նագըրը թէրափընտան
թալիմաթը սաիրէ ախզ կյլէմէսի,
զայըր միւսքին տիր : Ֆրանսալ տէվ-
լէթի օ տէրէճէյէ գատար պիր մու-
հարէպէ զուհուրինէ միւթէրաղըպ
վէ մունթաղըր իտի քի, ումուրու
քօլթիգաճա մէնաֆիլի աղիմէյէ,
տէսթրէս օլտուղտան սօնրա տախի
մանի օլմայուպ մաթլուպաթը տախ-
րէյէ գըյում իթտի տէյու ալէյհին-
տէ վագըր օլան աղվիւաթը, պու
միւսքինսիլիք քեամիլէն մահվ ու
իզալէ կյլէտի :

Ինքնիկ ինքնիկ ինչն օրան թէք-
լիփաթըն՝ զրալ թէքափրնտան հէ-
նիւզ պիր կէօնա միւսափրաթ վազը
օլմագարըն, իճրա օլունմուշ օլտու-
ղու մուրէթը զահրէն, իսպաթ օ-
լունտուղունտա, տիկէր պիր մէնէլէ
մէյտանէ չըգար: Եանի Ծրանսա
տէվլէթինն պու թէքլիփէ հազդ
ու սէլահիյէթի վար մը իսի: Էկէր
պու Հօհէնցօլլէրն ինթիլսապը մատ-
տէսի, եալընը պիրիննի տէփա օ-
լարագ մէյտանը միւղաքէրէյէ վազ
օլունմուշ պիր մէսէլէ օլսա իսի,
պէլքի հազդը օլամաղ իսի. անճազ
հէմէն պիր սէնէ միւթէմատիէն ին-
թիլսապը մէզպուրտէն, սարփը նա-
ղար իթմէք իւզրէ, Բրուսիա ումու-
րու տէվլէթ նազըրլարը, քէնտի
րըղ ու նամուսլարը իւզէրինէ մէպ-
թէնի վատլէր իթտիքտէն սօնրա,
պէօլլէ պիւլա իթիւրաղ վատլէրինն
խիլափրնտա պուլունմալէրինն, Ծը-
րանսա տէվլէթի կէօրտիլիւնտէ գը-
րալըն վատը պէլքի պունլարտան
միւթէպէր օլուր իւմիսի իլէ իս-
թիհսալինէ թէճրիւպէ իլլէտի:

Ծրանսա տէվլէթի ալէյհինտէ
րէվիւ Տէտէմպուրի նամ զապէթա-
տա նէշը օլունուպ Մ. Ալաաթօ-
նուն գալէմէ ալմըշ օլտուղու մէ-
մուլ օլունան պիր պէնտտէ. « գը-
« րալըն հիւսնիւ ըրզաոր վազը օլ-
« մագարըն բրէնսին Սրանեա թահ-
« թընը թէքը իլլէմէսի միւթէպէր
« ատտ օլունամաղ ըար: Վէ Բրու-
« սիա տէվլէթի տալիս հէր հալտէ
« պիր կիւն պու հիւսնիւ ըրզանըն
« ատէմի վիճուտինն պէհանէ իտէ-
« րէք, մէսէլէի մէզպուրէնն եա
« էգսէրի նէվ տիրիլմէսինն վէ եա-
« խօտ օ վատէթա իլլէ պիր մուհա-
« րէպէնն զուհուրինն վէսիլլէ օլա-
« ճագ իսիլինն » զիքը ու թա-
տիգ իթմիշ տիր:

Քօնթ Պէնէտէթի թէքափրն-

տան վազը օլան մաթլուպաթա կէ-
լիննէ գրալըն քէնտի մագաթաթան-
տա շէօլլէնէ պէյան օլունմուշ տու-
քի պու միսիլիւ պիր մաթլուպու
գրալ գապուլ իթմէտի վէ հէր նէ
գատար տա Քօնթ Պէնէտէթի թէ-
վապ իթաաթըն թէքլիս իթմիշ իսէ
տէ, եինէ գրալ սատէմի գապուլտէ
ըլհարը սէպաթ իթմիշ տիր. պու
ճիւմէ մուսայիլէյի իւզիւննիւ տէ-
փա օլարագ պիր միւլագաթ արզու
իլլէտիկինտէ նէ մագսէտէ մէպնի
գրալ իլէ կէօրիւլմէք արզուսինտէ
պուլունտուղու սիւալ օլունուպ Քօնթ
թէքափրնտան սապահ քի վազը օ-
լան մաթլուպ իլլէն թէքարէն միւ-
լագաթ իթմէք էմէլինտէ պուլուն-
տուղու ճէվապ օլունտուղտա, գը-
րալ տիկէր պիր ճէվապ վէրէմէյէ-
նէք օլտուղունուն պէյանը իլէ Քօնթ
Պէնէտէթի զապուլ իթմէյի իս-
թմէտիլինն սուրէթը զահրէտէ
պէյան իթմիշ տիր:

Տէվ-գ

ՏԱԽԻԼԻՅԷ

Շրօտրատան Գուրիսէ Տօրիանտա
վարիս օլան խապէրէրէ նազանէն
մահալի մէզքիւրէ Մէհմէտ Ալի
բաշա հազրէթլէրի վասլ օլտուղտա
միւթէպէրանը պէլիյէ հէր նէ գա-
տար չարչունուն քիւշաոր խուսու-
սինն տայիր պիր նութը իրայէ իթ-
միշ իսէ տէ ահալի տիյնէմէյիպ էֆ-
քիւրը ամմէյէ խօշնուտ իթմէտիք-
տէն սօգրա ազմայաճաղընը ըսրար
իթմիշ տիր: Ետլընը էհլի իսլամ
ֆէրիդի միւշարիլէյի պիր արալըգ
տիյնէյիպ չարչըրը ալմըշ պու իւ-
մինտ իլէ քի հիւքիւմէթ ահալինն
խաթիտալէրինն գապուլ, վէ վալի
վիլայէթ Խամայիլ բաշայը ազլ իտէ-

ճէք տիր: Պիր գաշ կիւնտէն սօգրա
իւմիւրէրինն պօշա չըգարը կէօր-
տիւքլէրինտէ: Խաթիտալըն նէ թէ-
էքիւր իսիպ, միւշարիլէյի բաշանըն
հազգընա պիւլէննէ իլլէքիւքալէր
տօքիս իթմիշլէր իսէ ձէ, ֆէրիդի
միւշարիլէյի վալիի վիլայէթ հազ-
գընտա հիւքիւ օլունտուղըն վէ
անըն թահթը հիւքիւմէթինտէ պու-
լունտուղու պէյան իթաիկինտէ, Խո-
մայիլ բաշանըն մէմուրիլէթտէ գալ-
տըղը հալտէ ահալինն հիւքիւմէ-
թի հիշ պիր խուսուտա միւրաճա-
աթ իթմէյէնէյի մուգարէր օլուպ,
չու հալտէ հիւքիւմէթ իլլէ ահալի
պէյիլլէրի կէրէյի կիպի ալըմըշ
տըր:

Տիկէր թարափտան հիւքիւմէթի
սէնիյէ էէօվմիյէ մահալի մէզքիւրէ
ասաքիր սէփգ իթմէտէ օլուպ, իգ-
թիլա իտէն մէվգըլէր իսթիլա օլ-
մուշ տուր:

Պիր գաշ կիւն ագտէմ Մէհ-
մէտ Ալի բաշա պիր թարափտան ա-
սաքիրի շահանէնն շէհրէ տուխուլ
իթտիկի հալտէ, իսլամ, վէ խիս-
թիան միւթէպէրանը ճէլպ իսթիպ,
թէվարիս իտէն պիր գըթա ֆէրմու-
նը ալիշանը գրաաթ իթտիրմիշ, վէ
միւճիւպիննէ ահալինն սիւհալէր ի-
լէ սօգաղլարտա կէզմէսինն գաթի-
էն մէն իթմիշ տիր: Մէզքիւր ֆէր-
մանը ալիշան գրաաթ օլտուղտա
սօգրա ասաքիրի շահանէ թէսմապի-
րի աքիրէ նիղամը էիւզրէ շէֆիրին
պազը մէվգըլէրինն իսթիլա իթ-
միշ, վէ կիճէ տալիս սօգաղլարտա
գարազօլար կէզմիշ տիր:

Էհլի իսլամը պէլտէնն էֆքիւա-
րընն նէ օլունուղա պիլլէմէյիլ, ան-
ճագ չուրաոր սահիհ տիր քի ֆէյան
նիւտէն հէր շէյի ըսրար իտէն վէ
էօլիւմտէն ասլա ֆիթտը կէթիլմէյի
ատէմէր օլտուղլարիւնտան, փէրու-
տէ պէլքի էօյլէ քիւր հալէ թէշէպ-

պիւս իտէճէքլէր քի քէնտիւլէրինին
խարապիլէթինի միւճիւպ օլաճագ
տըր :

— Տիարպէքիր զաղէթասընտա
հաղըլտըղընա նազարէն մահը հա-
լին իքինճի կիւնիւ նէհրի Ֆիւլաթ
քէնարընտա Շէիքրիման նամմահալ-
տէ 3000 Շամմար ֆամիլեալարըթէ-
ճէմմիւ իթմիշ օլտուգլարընտան, Ֆէ-
րիդ Օսման պէյի վալիի վիլայէթ եիւ-
զէրլէրինէ կէօնտէրիպ, տէօրթ սաաթ
մուհարէպէտէն սօղրա, ասիլէրտէն
խայրճա քէսան թէլէֆ վէ նէհրի
մէզքիւրտէ ֆիրար իթտիքլէրինտէ
պօղուլմուշ տուր : Ասիլէրին պաշը,
Նայիֆ շէխ տէ պիրիքտէ իմիշ,
մէրգուլմուշ պիրաաէրլէրի ֆիրուղ
վէ զէպաթ թէլէֆ օլմուշար տըր :
Շամմարլար ֆիրար իթտիքլէրինտէ
ֆամիլեալէրինի, վէ մալ ու մէլալ-
լէրի թէրք իթմիշլէր տիր : Ապտիւլ
քէրիմ զէվճէսի իլէ գուրթուլմուշ
տուր :

Տիկէր պիր խապէրէ նազարէն
մահը հալին եէտիսինտէ Ֆէրիդ էշ-
րէֆ բաշա հաղըթլէրինին թախթը
գօմանտասընտա Պաղտատտան իր-
ոալ օլան առաքիլի շահանէ Հալա-
ճահ թարաֆլարընտա Շամմարլարը
վուրմուշ տուր : Ապտիւլ քէրիմին
պիրատէրի Ապտիւլ Րէզազ մու-
հարէպէյի մէզքիւրտէ թէլէֆ օլ-
մուշ տուր : Ասիլէր ֆիրար իթ-
տիքլէրինտէ գարը օլուգ չօճուգ-
լարընը մէյտանտա պրագարգլարըն-
տան, մէրգուլմուշ պիշարէկեան աճ
սուսուլ գալմըշ, վէ իշլէրինտէն
պաղըլարը տա պու եիւզտէն թէլէֆ
օլմուշ տուր :

Պաղտատ վալիսի հաղըթլէրի-
նին հիմմէթ վէ զայրէթի իլէ աղ
վաղըթ զարֆընտա պու գապիլէնին
տայրէի իթաաթա տուխուլ իտէ-
ճէք չիւքհէտէն միւսթաղնի տիր :

Ի Լ Ա Ն

Տ Ա Ր Ե Ր Ք Բ Ա Ն Ա Կ Ա Ն
Փ Ի Լ Ի Ս Ո Փ Ա Յ Ո Ի Թ Ե Ա Ն

ՅՕՐԻՆԵԱԼ Ի ՏԷՐ ՊՕՂՈՍ Վ.
ԷՄՄԱՆՈՒԷԼԱՆ

Արեւելի-դարձմէ գիտնորէ կե-
րէշ

Կիլիկիոյ բարեյիշատակ Գրիգոր
Պետրոս Ը . կաթողիկոսին խնդրօքն
և հրամանաւը գերապատիւ հեղի-
նակը ձեռք զարկաւ իւր Փիլիսոփա-
յական աշխատութեանը Ազգային
չափահաս մանկանց և նաև աւար-
տահասակայ միտքը այս օգտակար
և միանգամայն վսեմ գիտութեամբ
լուսաւորելու վախճանաւ :

Ամբողջ մատեանը երկու հա-
տոր կը բաժնուի . առաջինը կը պա-
րունակէ Փիլիսոփայութեան այն մա-
սունքը, որոնք Տրամաբանութեան
և Համաբնաբանութեան կամ բնա-
ղանցութեան անուամբ յորջորջին .
երկրորդը ընդարձակ կերպով կը
խօսի Բարոյական Փիլիսոփայութեան
վրայ :

Գեր . հեղինակին ջատագոված
վարդապետութիւնքը ամեն քննա-
դատութենէ ի վեր կրնան դատուիլ,
որովհետեւ նախ ինքն իւր ուսմուն-
քը ի Հռոմ կատարած և հոն Վերգի-
լէր Սոքրատէս-Քանոնիէն հանդիսացած,
և ապա նոյն քաղքին ողջամիտ և
քաջիմաստ փիլիսոփայից շաւղէն բը-
նաւ գուրս շեղած չէ իւր համօրէն
մատենին ընթացքին մէջ :

Տպագրողն Ազգին մեծ ծառա-
յութիւն մը մատուցանելու նպատա-
կաւ ի լոյս կընծայէ այս Տրէքտ Բան-
նիէ քննարկութեան տետր առ տետր
մինչև յայժմ 26 հատ ելած կան,
և ընդ արմենը 30 հատի չափ պի-
տոր ըլլան :

Աւելորդ է տպագրութեան
գեղեցկութեանը վրայ խօսիլը . նոյն
խակ գրքին գինը իւր արժէքէն շաա-
վար է . ով որ առաջուց բաժանորդ-
կամենայ գրուիլ 2 արծաթ մէճիտի-
յէ կանխիկ վճարելու է, և ամբողջ
գիրքը տպագրելէն վերջը 3 մէճի-
տիյէ :

Հատոր Ա . ը ամբողջ լմնցած
և 400 երեսէ աւելի փառաւոր
գիրք մը կը կազմէ, զոր անյապաղ
պիտի ընդունին բաժանորդք . Հա-
տոր Բ. ն ալ անմիջապէս ետքը տըպ-
ուելու պիտար սկսի և միւս քիչ իւր-
անոյ :

Բաժանորդ գրուելու տեղին
Մէտայը Հազըգէթի արգի Տպագ-
րատունն է, 19 Հայոց Եկեղեցւոյ
փողոցի Ղալաթիա :

Սօսիէթէ Ժէնէրալ Լիբա Ինկիլ	10 5
Գրէտի » » Լիբա Օսման	11 39
Բուլկի Շմէնտիքէրի » Զրանք	121
Իսթիգրալ 1863 » »	316 50
» 1865 » »	322 50
» 1869 » »	287 75

ՅՕՆՏՕ ՖԻՅԱԹԼԱՐԸ

ՀԱԼԱԹԱ ՊՕՐՍԱՍԸ

	ճուսաա իրթէսի	
Սապահ Պրոստու	14	50 20
Ազամ		50 21
	բաղար իրթէսի	
Սապահ	16	50 17
Ազամ		50 17
	սալը	
Սապահ	17	50 20
Ազամ		50 23

ՍԱՀԻՊԻ ԻՄԹԻՅԱԶ ՎԷ ՄԷՍՈՒԼԸ ՀԱԶԷԹԱ

ԻՄԻՐԱՅԻԼԻ ԼԻՄԷՐՃԷԱՆ

ՏՊԱԳՐՈՒԹԻՒՆ ՄԻՒՀԷՆՏԻՍԵԱՆ

ԴԱԼԱԹԱ

ՀԱՅՈՑ ԵԿԵԼԵԹՐՈՑ ՓՈՂՈՑ ԹԻՒ 19 ՎԵՐԻ ՕԿՐԿ